

**THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM
FOR BLOOD PRESSURE CONTROL AMONG HYPERTENSION
PATIENTS AT PRIMARY CARE UNIT OF BANLAUM,
BANLAUM HOSPITAL, NAKHONRAJASIMA
PROVINCE**

KAEWTA CHEUKHUNTHOD

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-3869-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขภาพ ในการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านเหลื่อม โรงพยาบาลบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา (THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM FOR BLOOD PRESSURE CONTROL AMONG HYPERTENSION PATIENTS AT PRIMARY CARE UNIT OF BANLUAM, BANLUAM HOSPITAL, NAKHONRAJASIMA PROVINCE)

แก้วตา ชีขุนทด 4437133 PPH / M

วท. ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บุญยา สงวนประสิทธิ์, Ph.D., ประสิทธิ์ ธีระพันธ์, Ph.D., ทรายดล

เก่งการพานิช, M.A., ชุติมา ศิริกุลชยานนท์, M.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมสุขภาพ โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจ เพื่อการป้องกันร่วมกับการตั้งเป้าหมายเป็นแนวทางกำหนดกิจกรรม เพื่อควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง มีแนวคิดที่จะสร้างความตระหนักและทักษะให้เกิดขึ้นกับผู้ป่วยร่วมกับการตั้งพฤติกรรมเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ป่วยมีการปฏิบัติพฤติกรรมที่ถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขภาพที่กำหนดไว้ 12 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับบริการตามปกติ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบตั้งพฤติกรรมเป้าหมาย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ X^2 , Independent t-test, Paired t-test และ Pearson ' s Correlation

ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมสุขภาพ กลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อน การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประสิทธิผลของการตอบสนอง ความตั้งใจในการมีพฤติกรรมควบคุมความดันโลหิต พฤติกรรมการควบคุมอาหาร พฤติกรรมการออกกำลังกาย สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมสุขภาพและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ส่วนการรับประทานยาไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการควบคุมความดันโลหิตได้ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบและระดับความดันโลหิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ส่วนดัชนีมวลกายไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดโปรแกรมสุขภาพโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันและการตั้งเป้าหมายทำให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมีพฤติกรรมควบคุมระดับความดันโลหิตได้ดีขึ้น สามารถนำโปรแกรมสุขภาพไปประยุกต์ใช้ในพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพกับผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่น ๆ ได้

THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM FOR BLOOD PRESSURE CONTROL AMONG HYPERTENSION PATIENTS AT PRIMARY CARE UNIT OF BANLUAM, BANLUAM HOSPITAL, NAKHONRAJASIMA PROVINCE.

KAEWTA CHEUKHUNTHOD 4437133 PPH / M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS : BOOSABA SANGUANPRASIT, Ph.D., PRASIT LEERAPAN, Ph.D., THARADOL KENGGANPANICH ,M.A., CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA ,M.D.

ABSTRACT

The main objective of this quasi-experimental study was to test the effectiveness of a health education program, which applied the Protection Motivation Theory (PMT) to promote blood pressure control behaviors among hypertension patients. The sample consisted of 60 patients with essential hypertension, who were equally divided into two groups: experimental and comparison groups. The experimental group participated in a 12-week health education program, while the comparison group attended a regular health education program. Structured interview and record forms were employed for data collection. Descriptive statistics: frequency, percentage, mean, standard deviation; and inferential statistics: X^2 , Independent t-test, Paired t-test and Pearson's correlation, were used for data analysis.

Results showed that after the completion of the health education program, the experimental group exhibited greater improvement with respect to perceived severity, perceived susceptibility, perceived self-efficacy, perceived response efficacy, intention, and blood pressure control behaviors which consisted of dietary control and exercise, than the comparison group ($p < 0.001$). However, there was no significant difference in the medical compliance between the two groups. The experimental group could also control blood pressure better than the comparison group ($p < 0.01$). After the experiment, the level of blood pressure of the experimental group reduced significantly. The average BMIs of both groups, on the other hand, were not significantly different, both within group and between groups. The averages BMI, on the other hand, showed no significant difference both within group and between groups. Results of this study demonstrated that the application of PMT and goal setting theory to a health education program could effectively promote and thus improve blood pressure control behaviors in hypertension patients. Therefore, it should be applied to promote health behaviors among patients with other chronic diseases.

KEY WORDS : BLOOD PRESSURE CONTROL / HYPERTENSION PATIENTS

155 P. ISBN 974-04-3869-5